

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 28 maj 2021
(OR. en)

Interinstitutionellt ärende:
2018/0197(COD)

6168/1/21
REV 1 ADD 1

FSTR 13
REGIO 22
FC 4
CADREFIN 70
CODEC 203
PARLNAT 122

RÅDETS MOTIVERING

Ärende: Rådets ståndpunkt vid första behandlingen inför antagandet av
EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om Europeiska
regionala utvecklingsfonden och Sammanhållningsfonden

- Rådets motivering
- Antagen av rådet den 27 maj 2021

I. INLEDNING

1. Den 29 maj 2018 lade kommissionen fram ett förslag till förordning om Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) och Sammanhållningsfonden¹, som ingår i lagstiftningspaketet om sammanhållningspolitiken 2021–2027. Det övergripande politiska målet för förordningen om Eruf/Sammanhållningsfonden är att stärka unionens ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållning genom att minska skillnaderna mellan EU:s olika regioner i enlighet med artiklarna 174, 176 och 177 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). Den 28 maj 2020, till följd av covid-19-utbrottet och som en del av den reviderade fleråriga budgetramen 2021–2027 och återhämtningspaketet, föreslog kommissionen olika ändringar av lagstiftningspaketet om sammanhållningspolitiken 2021–2027, inbegripet förordningen om Eruf/Sammanhållningsfonden².
2. Europeiska ekonomiska och sociala kommittén antog sitt yttrande om det ursprungliga förslaget den 17 oktober 2018³ och om det ändrade förslaget den 18 september 2020⁴. Regionkommittén antog sitt yttrande om det ursprungliga förslaget den 5 december 2018⁵ och om det ändrade förslaget den 14 oktober 2020⁶.
3. Europaparlamentet antog sin ståndpunkt om förordningen om Eruf/Sammanhållningsfonden vid första behandlingen vid plenarsammanträdet den 27 mars 2019.
4. Arbetsgruppen för strukturåtgärder behandlade den föreslagna förordningen om Eruf/Sammanhållningsfonden vid ett antal möten under Bulgariens, Österrikes, Rumäniens, Finlands, Kroatens, Tysklands och Portugals ordförandeskap.

¹ Dok. ST 9522/18 + ADD 1 + ADD 2.

² Dok. ST 8380/20 + ADD 1.

³ EUT C 62, 15.2.2019, s. 90.

⁴ EUT C 429, 11.12.2020, s. 236.

⁵ EUT C 86, 7.3.2019, s. 115.

⁶ EUT C 440, 18.12.2020, s. 191.

5. Den 15 februari 2019 godkände Coreper det inledande partiella förhandlingsmandatet⁷. Den 22 juli 2020 godkände Coreper ett ytterligare partiellt mandat för förhandlingar med Europaparlamentet vad gäller det ändrade kommissionsförslaget om förordningen om Eruf/Sammanhållningsfonden⁸. Det partiella förhandlingsmandatet uppdaterades vidare den 5 oktober 2020 av Coreper för att beakta Europeiska rådets slutsatser om den fleråriga budgetramen 2021–2027 och återhämtningspaketet, som antogs vid det extra mötet i Europeiska rådet den 17, 18, 19, 20 och 21 juli 2020⁹.
6. På grundval av dessa mandat förde Finlands, Kroatiens, Tysklands och Portugals ordförandeskap interinstitutionella förhandlingar, som avslutades den 9 februari 2021.
7. Den 16 mars 2021 godkände Europaparlamentets utskott för regional utveckling resultatet av de interinstitutionella förhandlingarna. Den 18 mars 2021 översände ordföranden för utskottet för regional utveckling en skrivelse till rådets ordförandeskap i vilken det angavs att han skulle rekommendera plenarförsamlingen att godta rådets ståndpunkt utan ändringar, med förbehåll för juristlingvisternas granskning, vid parlamentets andra behandling.
8. Med beaktande av ovanstående överenskommelse och efter juristlingvisternas granskning antog rådet sin ståndpunkt vid första behandlingen den 27 maj 2021, i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarande som anges i artikel 294 i EUF-fördraget.

⁷ Dok. 6147/19 ADD 2.

⁸ Dok. 9430/20.

⁹ Dok. 10880/20.

II. MÅL (artiklarna 2 och 3)

9. I enlighet med artikel 176 och artikel 174 andra och tredje styckena i EUF-fördraget kommer Eruf att fortsätta att bidra till att minska skillnaderna mellan de olika regionernas utvecklingsnivåer och eftersläpningen i de minst gynnade regionerna, där särskild hänsyn ska tas till regioner som påverkas av allvarliga och permanenta, naturbetingade eller demografiska nackdelar, däribland framför allt nackdelar till följd av demografisk nedgång, såsom de yttersta randområdena, de nordligaste regionerna med mycket låg befolkningstäthet, öregioner, gränsregioner och bergsregioner. Sammanhållningsfonden kommer att fortsätta att bidra till det övergripande målet att stärka den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen i unionen genom att bidra ekonomiskt till miljöområdet och till transeuropeiska nät inom området transportinfrastruktur (TEN-T).
10. Eruf kommer att stödja följande politiska mål:
- Ett konkurrenskraftigare och smartare Europa genom innovativ och smart ekonomisk omvandling och regional IKT-konnektivitet (politiskt mål nr 1).
 - En grönare och koldioxidsnål övergång till en ekonomi med noll nettoutsläpp och ett motståndskraftigt Europa genom ren och rättvis energiomställning, gröna och blå investeringar, den cirkulära ekonomin, begränsning av klimatförändringar, klimatanpassning, riskförebyggande, riskhantering och hållbar urban mobilitet (politiskt mål nr 2).
 - Ett mer sammanlänkat Europa genom förbättrad mobilitet (politiskt mål nr 3).
 - Ett mer socialt och inkluderande Europa genom den europeiska pelaren för sociala rättigheter (politiskt mål nr 4).
 - Ett Europa närmare medborgarna genom hållbar och integrerad utveckling av alla typer av territorier och lokala initiativ (politiskt mål nr 5).

De politiska målen nr 2 och nr 3 kommer också att stödjas av Sammanhållningsfonden.

De politiska målen preciseras därefter närmare i specifika mål som också anges i förordningen om Eruf/Sammanhållningsfonden.

III. ANALYS AV RÅDETS STÅNDPUNKT VID FÖRSTA BEHANDLINGEN

a) Specifika mål (artikel 3)

11. Rådets ståndpunkt vid första behandlingen är en god avvägning mellan olika specifika mål som Eruf och Sammanhållningsfonden ska eftersträva, och återspeglar de främsta utmaningar som Europa står inför, bland annat att stödja återhämtningen från covid-19-pandemin, den gröna omställningen, stärka konkurrenskraften, förbättra konnektiviteten och mycket mer.
12. I detta sammanhang omfattar den överenskommelse som nåddes en uttrycklig möjlighet för Eruf att ge stöd i syfte att förbättra den digitala konnektiviteten som en del av det politiska målet nr 1 för ett konkurrenskraftigare och smartare Europa. För att bevara den rätta balansen mellan stöd för olika politiska mål kommer endast 40 % av de medel som används för att förbättra den digitala konnektiviteten att beaktas vid beräkningen av uppfyllandet av kraven på tematisk koncentration för det politiska målet nr 1, och de medel som beaktas för kraven på tematisk koncentration kommer inte att överskrida 40 % av minimikraven för tematisk koncentration för det politiska målet.
13. Inom ramen för det politiska målet nr 2 för en grönare och koldioxidsnål övergång till en ekonomi med noll nettoutsläpp av koldioxid och ett motståndskraftigt Europa, kommer Eruf och Sammanhållningsfonden att kunna tillhandahålla stöd för att bland annat stärka skyddet och bevarandet av naturen, den biologiska mångfalden och den gröna infrastrukturen, även i stadsområden, samt minska alla former av föroreningar. Inom ramen för samma politiska mål nr 2 kommer dessutom Eruf och Sammanhållningsfonden att kunna tillhandahålla stöd för främjande av hållbar urban multimodal mobilitet, som en del av övergången till en ekonomi med noll nettoutsläpp. För att bevara den rätta balansen mellan stöd för olika politiska mål kommer endast 50 % av de medel som används för främjande av hållbar urban multimodal mobilitet att beaktas vid beräkningen av uppfyllandet av kraven på tematisk koncentration för det politiska målet nr 2, och de medel som beaktas för kraven på tematisk koncentration kommer inte att överskrida 50 % av minimikraven för tematisk koncentration för det politiska målet.

14. Inom ramen för det politiska målet nr 4 för ett mer socialt och inkluderande Europa genom den europeiska pelaren för sociala rättigheter kommer Eruf att kunna tillhandahålla stöd för att främja den socioekonomiska inkluderingen av marginaliserade grupper, låginkomsthushåll och missgynnade grupper, inklusive personer med särskilda behov, och för att främja den socioekonomiska integrationen av tredjelandsmedborgare, inbegripet migranter, genom integrerade åtgärder, bl.a. bostäder och sociala tjänster.
15. Inom ramen för politiskt mål nr 5 för ett Europa närmare medborgarna genom hållbar och integrerad utveckling av alla typer av territorier och lokala initiativ kommer Eruf att kunna främja en integrerad och inkluderande social, ekonomisk och miljömässig utveckling, kultur samt naturarv, hållbar turism och säkerhet i andra områden än urbana områden. Stöd inom ramen för detta politiska mål kommer att tillhandahållas genom strategier för territoriell och lokal utveckling.

b) Tematisk koncentration av stöd från Eruf (artikel 4)

16. Medlemsstaterna kommer att besluta på vilken nivå de väljer att följa den tematiska koncentrationen: nationell nivå eller regionkategorinivå. Medlemsstaterna kommer att ange sitt val i de partnerskapsöverenskommelser som ingås med kommissionen. Deras val ska tillämpas under hela programperioden.

17. Vid tillämpning av tematisk koncentration indelas medlemsstaterna och regionerna på basis av sin BNI-kvot i tre grupper, och minimianslag för de politiska målen nr 1 och nr 2 fastställs för varje grupp. Medlemsstater och regioner vars BNI-kvot är minst 100 % av EU-genomsnittet ska tilldela de politiska målen nr 1 och nr 2 minst 85 % av sina Eruf-medel och det politiska målet nr 2 minst 30 %. Medlemsstater och regioner vars BNI-kvot är minst 75 % och lägre än 100 % av EU-genomsnittet ska tilldela politiskt mål nr 1 minst 40 % av sina Eruf-medel och politiskt mål nr 2 minst 30 %. Slutligen ska medlemsstater och regioner vars BNI-kvot är lägre än 75 % av EU-genomsnittet tilldela politiskt mål nr 1 minst 25 % av sina Eruf-medel och politiskt mål nr 2 minst 30 %. Att ge medlemsstaterna möjlighet att uppnå tematisk koncentration antingen på nationell nivå eller på regionkategorinivå bör ge utrymme för flexibilitet på de enskilda programmens nivå.

c) Tillämpningsområde för stödet från Eruf (artikel 5)

18. Eruf kommer att stödja följande:

- Investeringar i infrastruktur.
- Verksamhet för tillämpad forskning och innovation, inklusive industriforskning, experimentell utveckling och genomförbarhetsstudier.
- Investeringar i tillgång till tjänster.
- Produktiva investeringar i små och medelstora företag och investeringar som syftar till att bibehålla befintliga arbetstillfällen och skapa nya sådana.
- Utrustning, programvara och immateriella tillgångar.
- Nätverkande, samarbete, utbyte av erfarenheter och verksamhet som involverar innovationskluster, inbegripet mellan företag, forskningsorganisationer och offentliga myndigheter.
- Information, kommunikation och studier och
- Tekniskt stöd.

19. Enligt vissa villkor får Eruf stödja produktiva investeringar i andra företag än små och medelstora företag. Eruf får enligt vissa villkor även stödja utbildning, livslångt lärande och omskolning samt inköp av förnödenheter som behövs för att stärka hälso- och sjukvårdssystemens resiliens och katastrofresiliensen.
20. Eruf får stödja finansieringen av rörelsekapital i små och medelstora företag i form av bidrag, om det är strikt nödvändigt och som en tillfällig åtgärd för att hantera exceptionella eller ovanliga omständigheter.

d) Tillämpningsområde för stödet från Sammanhållningsfonden (artikel 6)

21. Sammanhållningsfonden kommer att stödja följande:
 - Miljöinvesteringar, inklusive investeringar som rör hållbar utveckling och energi med miljömässiga fördelar, med särskild inriktning på förnybar energi.
 - Investeringar i TEN-T.
 - Tekniskt stöd.
 - Information, kommunikation och studier.

e) Undantag (artikel 7)

22. Det var viktigt att klargöra vilka verksamheter som ligger utanför Erufs och Sammanhållningsfondens tillämpningsområde. Detta är fallet bland annat för investeringar för att minska växthusgasutsläpp från sådan verksamhet som omfattas av direktiv 2003/87/EG om utsläppshandelssystemet, i syfte att undvika överlappning med befintlig finansiering som redan ingår i det direktivet. Investeringar i företag i svårigheter enligt definitionen i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 är dessutom undantagna, om de inte tillåts inom ramen för stöd av mindre betydelse eller tillfälliga regler för statligt stöd som inrättats för att hantera exceptionella omständigheter. Eruf och Sammanhållningsfonden kommer inte heller att stödja vissa investeringar i flygplatser, med undantag för riktade åtgärder för begränsning av miljöpåverkan och för säkerhet på regionala flygplatser i den mån investeringarnas primära mål tydligt identifieras med avseende på unionens miljö- eller säkerhetsstandarder och är förenliga med reglerna för statligt stöd. På samma sätt kommer ingen av fonderna att stödja anläggningar för deponering och hantering av restavfall, avveckling eller anläggande av kärnkraftverk, eller tillverkning, bearbetning och marknadsföring av tobak och tobaksvaror. Stöd till investeringar som rör produktion, bearbetning, transport, distribution, lagring eller förbränning av fossila bränslen är också uteslutet, med undantag för följande:

- i) På vissa villkor, utbyte av värmesystem med fasta fossila bränslen mot gasbaserade värmesystem.
- ii) Investeringar i expansion och ändrad användning, omställning eller eftermodifiering av näten för gasöverföring och gasdistribution förutsatt att sådana investeringar förbereder näten för tillförsel av förnybar och koldioxidsnål gas, såsom vätgas, biometan och syntesgas, i systemen och gör det möjligt att byta ut anläggningar med fasta fossila bränslen.
- iii) Investeringar i rena fordon för offentliga ändamål liksom fordon, luftfartyg och fartyg som är konstruerade och tillverkade eller anpassade för civilskydd och brandförsvaret.

Stödbeloppet enligt leden ii och iii ovan kommer att begränsas beroende på medlemsstatens BNI-nivå och medlemsstatens andel av fasta fossila bränslen i den inhemska bruttoenergiförbrukningen. Insatser som stöds av Eruf och Sammanhållningsfonden enligt leden i och ii kommer att väljas ut av den förvaltande myndigheten senast den 31 december 2025 och får inte sträcka sig in i nästa programperiod.

f) Särskilda bestämmelser (artiklarna 9–14)

23. Vissa särskilda bestämmelser kommer att vara tillämpliga på de yttersta randområdena i enlighet med artikel 349 i EUF-fördraget.
24. Eruf får stödja integrerad territoriell utveckling i program inom målet Investering för sysselsättning och tillväxt och målet Europeiskt territoriellt samarbete. För att ta itu med de ekonomiska, miljö- och klimatmässiga, demografiska och sociala utmaningarna kommer Eruf att stödja integrerad territoriell utveckling som grundar sig på de territoriella strategierna eller lokalt ledda utvecklingsstrategierna. Eruf kommer att stödja Europeiska stadsinitiativet. Eruf kommer att stödja Instrumentet för interregionala investeringar i innovation, som i sin tur kommer att stödja kommersialisering och utökning av interregionala innovationsprojekt som kan stimulera utveckling av europeiska värdekedjor.

IV. SLUTSATS

25. Rådets ståndpunkt vid första behandlingen återspeglar den kompromiss som nåddes i förhandlingarna mellan rådet och Europaparlamentet med hjälp av kommissionen.
26. Rådet anser att dess ståndpunkt vid första behandlingen utgör ett välavvägt paket för de båda fonder som ska inrättas genom denna förordning för programperioden 2021–2027.